

ւաճանս նորաստաց թագաւորութեանն, եւ միւսոյն՝ առ ՚ի գլուխ հանել զգործ խաչակրութեան եւ ազատութեանն Երուսաղեմի, յոր անդուլ երկնէրն եւ տքնէր, գրէր եւ գործէր, զայն ութեւտասն ամս քահանայապետութեանն, եւ մինչ ՚ի նոյն դէռ ջանս էր՝ ըմբռնեցաւ յօրհասէն: Եթէ ըստ տեսութեան յաջորդի նորին՝ (Ոնորիոսի Գ), որոյ չէր մարթ անգիտակ լինել ցայն վայր եղելոցն, անկ իցէ դատել, ոչ ունէր եւ Իննովկենտ անհաւան լինել յետին գործոյ թագաւորին. քանզի Ոնորիոս ոչ միայն ՚ի թղթին առ Լեւոն գովութեամբ խօսի զնմանէ (25 յուլիսի, 1217), եւ գոհութեամբ զՌուբինէ, Բրընձէ Անտիոքայ, եւ մաղթէ Լեւոնի տակաւին խնամ տանել նմին՝ զի նման նմա լիցի, այլ եւ ըստ խնդրոյ երիտասարդ Բրնձին՝ յանձնէ զնա եւ ՚ի խնամս Հիւանդանոցի ասպետացն, լինել ինքեան ձեռնտու յոր պէտս եւ կարօտիցի. բնաւ ինչ ոչ յիշելով զՏրիպօլսեցիս:

Բայց զկնի այսպիսեաց եւ այսքանեաց անցից, յետ երից ամաց, մինչ մերձ էր ՚ի կափուցանել զաչսն յաշխարհէ, լուաւ Լեւոն, եթէ ահա դարձեալ արտաքս անկեալ է Ռուբէն յԱնտիոքայ. այլ վասն իւր վճարեալ էր այնուհետեւ հոգ կենցաղականացս. աւարտեալ էր իւրովսանն զերկարագոյնն քան զտրովականն պատերազմ եւ պաշարումն քաղաքին, յորմէ չորիցս եւ հնգիցս ՚ի բաց քեցեալ կամ կացեալ՝ ՚ի վերջէ ուրեմն էառ եւ տիրաբար աւանդեաց որում անկ էր, եւ նմա մնայր այնուհետեւ՝ որ ՚ի չափ հասեալ էր, պահելն կամ կորուսանել: Նուաճմամբ հակառակորդին՝ յամօթ արար Լեւոն եւ զկարծեցողսն՝ եթէ վասն ընդարձակելոյ զիւր տէրութիւնն նկրտի առնուլ զԱնտիոք. այլ առաւել քան զայս եւ քան զամենայն յաղթութիւնսն՝ մեծ եղեւ յաղթանակ նորա ՚ի վերայ անձինն, սանձելով զբաղձանսն եւ զգօրութիւն սրտի՝ զերագունիւն արութեամբ ոգւոյ, ՚ի պատիւ վեհագունի անձին, Քահանայապետին Հռովմայ, զոր ոչ միայն իւր հարանց հայր ճանաչէր՝ այլ եւ իբր յաստուածուստ թագամատոյց: Եթէ կեղծաւոր ոք էր՝ ըստ կարծեաց Կիրակոսի, կամ ըմբոստ եւ ապառում՝ իբրեւ զՊեմունդն Տրիպօլսեցի, կարէր ապախտ առնել, եւ յեցեալ յիրաւունս՝ որ յաչս նրբատեսից՝ առաւել յիւր քան յօտարին միտէին կողմն, մտադիւր ջանիւ եւ բռնութեամբ վաղագոյն եւս ունել եւ պահել զԱնտիոք, մինչ յաջողեացն զՏաճարական ասպետացն խրոխտումն խորտակել, եւ զՀիւանդապահսն երախտապարտս ինքեան կացուցանել. մինչ՝ ակն յայտնի տեսանէր զի մերձաւորքն ազգաւ, լեզուաւ եւ ծիսիւ, եւ ոչ կոմսն միայն, անսաստէին խրատուց, հրամանաց եւ բանա-